

VOERHEKKEN EN VOERBAKKEN VOOR SCHAPEN

Ing. Tj. Westendorp (IMAG)

Voor grotere groepen schapen levert een voedergelegenheid midden in de ligruimte vaak problemen op. Vooral bij toediening van krachtvoer is het gevaar voor de schapenhouder groot omver te worden gelopen, terwijl van een regelmatige verdeling van krachtvoer nauwelijks sprake is. Gelukkig is de voedergelegenheid vaak geschikt of geschikt te maken als begrenzing tussen ligruimte en voerpad. Diverse mogelijkheden zijn op de Waiboerhoeve beproefd.

Ruiven

Ruiven als hokbegrenzing hebben het voordeel dat er altijd een constructie is te bedenken waarbij het voor de lammeren onmogelijk is uit het hok te gaan. Nadelen zijn ongetwijfeld de wat dure constructie en het verlies aan overzicht in vergelijking met bijvoorbeeld voerhekken. Doordat de schapen nogal verborgen zitten achter de ruiven zijn ze meestal ook schrikachtiger dan achter een voerhek.

Het vreetvlak bij ruiven kan goed worden gemaakt van bouwstaal met een maaswijdte van 50 mm x 50 mm of 50 mm x 100 mm. Bij 50 mm x 100 mm wordt de grootste maat verticaal aangebracht. In alle gevallen dienen de verticale staven aan de binnenzijde van de ruif te zitten om het glijden van het voer te vergemakkelijken. Onder de ruif voor hooi of voordroogkuil is een krachtvoergoot aangebracht die meteen als morsbak fungeert.

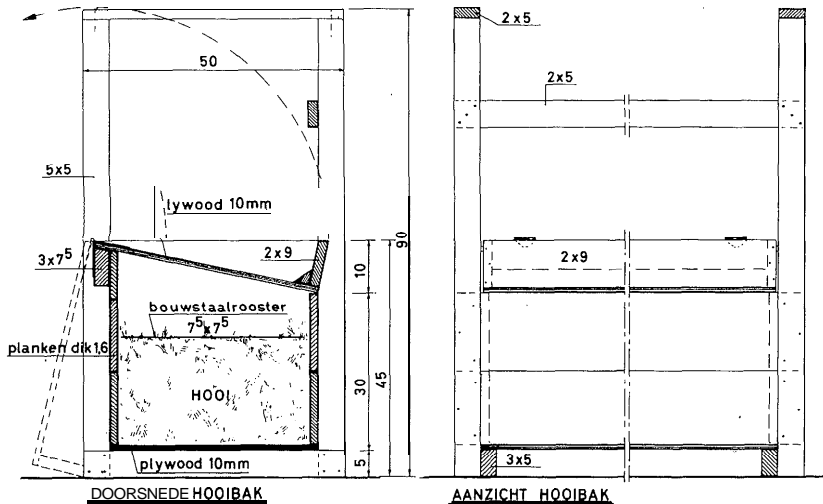
Ruiven met een rechtopstaand eetvlak hebben het voordeel dat de wol schoon blijft. Een nadeel, ten opzichte van ruiven met een naar het schaap overhellend eetvlak is evenwel dat het voer vaak wat moeilijk bereikbaar is door slecht nazakken.

Voerbakken

Voerbakken zijn ook in diverse uitvoeringen beproefd. De Scandinavische voerbak in zijn oorspronkelijke vorm is niet meer dan een voorraadbak voor ruwvoer. Op het ruwvoer kan een stuk bouwstaal met een maaswijdte van 75 mm x 75 mm worden gelegd om de morsverliezen te beperken. In deze eenvoudige vorm kan de bak van twee zijden worden benaderd.

Om met deze bak ook krachtvoer te kunnen verstrekken, zonder het nog aanwezige ruwvoer te moeten verwijderen, is hij van een deksel voorzien. Het deksel is uitgerust met een opstaande rand en loopt iets naar deze rand af. In het zo ontstane gootje wordt het krachtvoer gegeven. Als het krachtvoer op is, wordt het deksel omhoog gezet, waardoor de lammeren worden tegengehouden. De voerbak is met deze voorziening nog maar aan een zijde te gebruiken. De lammeren gaan niet in het voer liggen als er bouwstaal op ligt.

Een ander type voerbak is afgeleid van de varkenstrog. Aan de hokzijde is een plank scharnierend boven een opstaande zijde van de voerbak opgehangen. Willen de schapen vreten dan duwen ze de plank met de kop naar binnen en ze kunnen bij het voer. De voerbak kan ook worden geblokkeerd, zodat van te voren voer klaar gelegd kan worden. Voor krachtvoer en voor kort voer in het algemeen voldoet deze bak uitstekend. Voor het voeren van ruwvoer dient nog ervaring te worden opgedaan.

De verbeterde Scandinavische voerbak heeft een deksel dat als krachtvoergoot gebruikt kan worden zonder dat het ruwvoer moet worden verwijderd.

The improved Scandinavian feeder has a cover that may be used as concentrates gutter. It will not be necessary to remove the roughage.

Voerhekken

De tot nu toe in gebruik zijnde voerhekken hebben alle min of meer het bezwaar dat de lammeren er maar moeilijk achter zijn te houden.

In rundveestallen wordt wel gewerkt met een voerhek met schuin geplaatste spijlen. Het doel daarvan is het morsen van voer te beperken. De koeien kunnen het voer minder gemakkelijk rondslingeren. Bij het zoeken naar een oplossing voor het doorkruipen van de lammeren is met een dergelijk voerhek geëxperimenteerd, uiteraard met aangepaste maten.

Via vaste en scharnierbare schuine spijlen is zo een voerhek ontwikkeld met gebogen, schuin geplaatste spijlen. Daarmee kan de ruimte tussen de spijlen zo klein mogelijk worden gehouden. In gesloten toestand kan de ruimte tussen de spijlen onderling worden teruggebracht tot 80 mm. De opening is boven door de buiging ruim genoeg om de kop erdoor te steken. In vergelijking met rechte spijlen is de uitslag boven al gauw ruim 50 mm meer.

Dit voerhek is op de Waiboerhoeve met 20 Texelse oaien en ruim 30 lammeren beproefd. De lammeren varieerden in leeftijd van 0 tot 8 weken. De bereikbaarheid van het voer was geen probleem, terwijl geen van de lammeren kans zag tussen de spijlen door het hok te verlaten.

Een veel eenvoudiger voerhek bestaat uit een raamwerk van 1 m hoogte en is aan de onderkant over 30 cm dicht gemaakt. Als „spijlen” fungeren stukken strak gespannen gewapende tuinslang. Een dergelijk voerhek is ook in beproeving. De tussenruimte van de „spijlen” onderling is 80 mm. Ze zijn geplaatst onder een hoek van 60° om de opening voor de lammeren zo klein mogelijk te doen lijken. De eerste ervaringen zijn hoopgevend.

Voeerhek met gebogen schuin geplaatste spijlen. De lammeren blijven er goed achter.
Feeding rack with bent, obliquely mounted bars. This is rather "lamb-tight".

Heel eenvoudig voerhek dat ook goed lijkt te voldoen. De „spijlen” zijn van strak gespannen gewapende tuinslang.
Very simple feeding rack that also seems to satisfy. The "bars" are made of tightened reinforced water hose.

Samenvatting

Ruiven als hokbegrenzing hebben het voordeel dat er altijd een constructie is te bedenken waarbij het onmogelijk is dat er lammeren kunnen passeren.

De Scandinavische voerbak is geschikt gemaakt om krachtvoer te verstrekken zonder het nog aanwezige ruwvoer te moeten verwijderen. Een ander type voerbak, afgeleid van de varkenstrog is voorzien van een scharnierende scheidingswand en voldoet in elk geval goed voor krachtvoer en kort voer in het algemeen.

Wat betreft een lammerendicht voerhek zijn goede ervaringen opgedaan met een constructie waarbij met schuinstaande spijlen is gewerkt.

Feeding racks and feeders for sheep

Feeding racks as fencing made it possible to find constructions to prevent lambs breaking out. The Scandinavian feeder has been adapted to supply concentrates without removing the roughage. Another type of feeder, derived from a hog feeder, has been provided with a hinged separation board and satisfies for concentrates as well as for short feed in general.

As to a „lamb-tight” feeding rack satisfying experiences have been obtained with a construction with obliquely mounted bars.